

Prof. dr hab. Zdzisław Fedorowicz

Ekspertyza nr 252

(IP – 97G)

Opinia o projekcie budżetu na 2002 r.
Część 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

1. Dochody budżetowe Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Ogólna kwota dochodów Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w projekcie budżetu na 2002 rok została ustalona na 7 618 tys. zł. Stanowi to 56,2% przewidywanego wykonania dochodów w 2001 r. i 85, 1% kwoty dochodów ustalonych w ustawie budżetowej na ten rok. Według wyjaśnienia zawartego w projekcie budżetu, obniżenie dochodów w porównaniu do roku poprzedniego powstało „z uwagi na nie planowanie w 2002 r. wpłat do budżetu ze środków wynikających z ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wykonaniu budżetu państwa w roku 2001 oraz o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 - 2001”¹ Tak więc obniżenie planowanych na 2002 rok dochodów w tej części budżetu w porównaniu i do planu na 2001 r., i do jego przewidywanego wykonania, jest następstwem zmian systemowych i organizacyjnych w podziale dochodów budżetowych między różne przedziały klasyfikacji, a nie rezultatem nie dość napiętego planowania.

Wskazuje na to i to, że zmniejszenie planowanych na 2002 rok dochodów w porównaniu z przewidywanym ich wykonaniem w 2001 r. występuje przede wszystkim w rozdziale 75095 „Pozostała działalność” (w przewidywanym wykonaniu budżetu na 2001 r. figuruje kwota 5 553 tys. zł, w planie na 2002 r. występuje zero), w którym w przeszłości rejestrowano takie rodzaje dochodów, jak zwroty niewykorzystanych dotacji przez fundacje czy wpłaty instytucji kierujących swoich pracowników do odbycia aplikacji legislacyjnej.²

Drugą pozycją dochodów, ustaloną w planie budżetowym na 2002 rok poniżej przewidywanego wykonania budżetu na 2001 r., są dochody urzędów naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, zawarte w rozdziale 75001 (przewidywane wykonanie 2001 r. 955 tys. zł, projekt planu na 2002 r. 565 tys. zł). W tej pozycji ujmowane są wpływy z różnych dochodów i opłat, ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych i z odsetek bankowych. Te źródła dochodów są niezależne od efektywności funkcjonowania Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i ich obniżenie w stosunku do poprzedniego roku nie może dawać podstawy do kwestionowania tej efektywności.

Największą pozycję dochodów w omawianej części budżetu stanowią wpływy z gospodarstwa pomocniczego (rozdział 75097). Zostały one wprowadzone do projektu planu na 2002 rok w kwocie 7 053 tys. zł, co stanowi 100,2% przewidywanych z tego źródła wpływów w 2001 r. (7 040 tys. zł, co pokrywa się dokładnie z kwotą ustaloną w budżecie na 2001 r.). Pozycja ta obejmuje zaliczkowe wpłaty z zysku gospodarstwa pomocniczego, które są wnoszone w wysokości przewidzianej planem i stąd nie występują tutaj odchylenia między zrealizowanymi a planowanymi kwotami dochodów.

W sumie należy uznać, że dochody wprowadzone do planowanego na 2002 r. budżetu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zostały ustalone w sposób realistyczny i nie budzą zastrzeżeń ani co do ich kwoty, ani co do struktury.

¹ Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Projekt budżetu na 2002 rok, część 16 - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Warszawa, grudzień 2001 r., s. 4.

² Kancelaria Prezesa Rady Ministrów: Informacja o realizacji budżetu w 2000 r., część 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Warszawa, maj 2001 r., s. 6.

2. Wydatki budżetowe Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

2.1 Ogólna kwota wydatków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w projekcie budżetu na 2002 rok została ustalona na 71 763 tys. zł, co stanowi 58,0% przewidywanego wykonania wydatków w tej części budżetu w 2001 r. i 78,0% wydatków zawartych w tej części ustawy budżetowej na 2001 r.

2.2 W poszczególnych działach omawianej części budżetu na 2002 rok planowane wydatki w stosunku do ustawy budżetowej na 2001 r. i jej przewidywanego wykonania kształtują się następująco:

Dział 710: Działalność usługowa – 2 528 tys. zł (83,7% ustawy na 2001 r., 86,2% przewidywanego wykonania);

Dział 750: Administracja publiczna – 69 231 tys. zł (77,8% ustawy na 2001 r., 57,3% przewidywanego wykonania);

Dział 752 – Obrona narodowa – 4 tys. zł (66,7% ustawy na 2001 r., 66,7% przewidywanego wykonania).

2.3 Podane relacje procentowe wskazują wyraźnie, że w planowaniu wydatków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w 2002 r. zastosowano bardzo daleko posuniętą oszczędność, co zaznacza się szczególnie wyraźnie na tle stosunku przewidywanego wykonania wydatków Kancelarii do kwot zawartych w ustawie budżetowej na 2001 rok. Tu wystąpiło przekroczenie ustawowej granicy wydatków o 31 652 tys. zł, to jest o 34,4%.

2.4 Planowane wydatki w dziale 710 – działalność usługowa – obejmują dotację w kwocie 2 528 tys. zł dla Fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej. Dotacja ta ma być niższa od przewidywanego wykonania w 2001 r. o 13,8%, a od odpowiedniej pozycji w ustawie budżetowej o 16,3%. Celowość tego wydatku i jego wysokość, zmuszająca Fundację do oszczędności – nie budzą zastrzeżeń.

2.5 Największy udział (96,5%) w całości wydatków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów mają wydatki w dziale 750 – administracja publiczna. Na poszczególne rozdziały w tym dziale przypadają następujące kwoty i procenty całości wydatków:

- rozdział 75000 - Integracja z Unią Europejską – 260 tys. zł (0,4% wydatków działu),
- rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej – 54 381 tys. zł (78,6% wydatków działu),
- rozdział 75065 – Krajowa Szkoła Administracji Publicznej – 7 431 tys. zł (10,7% wydatków działu),
- rozdział 75 068 – Rada do Spraw Uchodźców – 773 tys. zł (1,1% wydatków działu),
- rozdział 75095 – Pozostała działalność – 6 386 tys. zł (9,2% wydatków działu).

Przewidziane w 2002 r. wydatki na działania związane z integracją z Unią Europejską stanowią tylko 14,9% przewidywanych wydatków na ten cel w 2001 r. Przyczyną tak znacznego zmniejszenia tych wydatków jest przeniesienie finansowania działalności Pełnomocnika Rządu do Spraw Negocjacji o Członkostwo RP w Unii Europejskiej do budżetu Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Zaplanowane na 2002 rok wydatki w rozdziale 75001 – urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej - stanowią 82,5% kwot przewidywanych w tym rozdziale wydatków w 2001 roku, a więc zostały ustalone w sposób oszczędny. W tym wydatki na cele wynagrodzeń i pochodnych zostały ustalone na poziomie 93,6% przewidywanego wykonania w 2001 r., a wydatki pozostałe na poziomie 91,3%. Największe oszczędności zaplanowano w wydatkach na zakup towarów i usług, których kwota w 2002 roku ma wynieść tylko 65,5% przewidywanego ich wykonania w 2001 r.

Dotacja dla Krajowej Szkoły Administracji Publicznej została zaplanowana na poziomie 98,1% przewidywanego wykonania w 2001 r. i 89,8% wydatków przewidzianych w ustawie budżetowej na tamten rok, a więc także z zachowaniem zasady oszczędności.

Wydatki w rozdziale 75068 – Rada do Spraw Uchodźców – są związane ze zmianami ustawy o cudzoziemcach i nie mogą być porównane z wydatkami z lat poprzednich, dokonywanych w innych warunkach organizacyjnych i ewidencjonowanych w innych częściach budżetu. Przewidziane na ten cel w 2002 r. wydatki w kwocie 773 tys. zł obejmują ryczałtowe wynagrodzenia członków Rady do Spraw Uchodźców, wynagrodzenia za udział w składach orzekających oraz wydatki bieżące związane z działalnością Rady.

Wydatki w rozdziale 75095 – pozostała działalność – w projekcie budżetu na 2002 r. zostały ustalone na poziomie 18% przewidywanego wykonania i 73,7% kwoty zapisanej w ustawie budżetowej na 2001 r., a więc bardzo oszczędnie. Wydatki te w łącznej kwocie 6 386 tys. zł obejmują dotacje dla fundacji i stowarzyszeń działających na rzecz polskich rodzin, młodzieży i kobiet (187 tys. zł), świadczenia na rzecz osób fizycznych, obejmujących nagrody Prezesa Rady Ministrów w konkursach, olimpiadach a także za wyróżniające się prace naukowe (993 tys. zł) i wydatki bieżące jednostek budżetowych (5 206 tys. zł). Wydatki bieżące jednostek budżetowych, które stanowią 81,5% całości wydatków w tym rozdziale, zostały zaplanowane na poziomie zaledwie 15,5% przewidywanego ich wykonania w 2001 r., a więc bardzo nisko. Wydatki te obejmują nagrody dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w kancelarii, ministerstwach, urzędach centralnych i województwach (2000 tys. zł, 72,3% przewidywanego wykonania w 2001 r.), pochodne od wynagrodzeń (274 tys. zł), zakup towarów i usług (1 423 tys. zł) na cele działalności Pełnomocnika Rządu do Spraw Rodziny oraz Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn i pozostałe wydatki (1 509 tys. zł) obejmujące fundusz dyspozycyjny Prezesa Rady Ministrów oraz koszty podróży biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Rodziny.

W dziale 752 – Obrona narodowa, w rozdziale 75212 – pozostałe wydatki obronne - zaplanowana na 2002 r. kwota 4 tys. zł jest przeznaczona na sfinansowanie kosztów szkolenia pracowników kancelarii w dziedzinie samoobrony.

2.6 Działalność gospodarstwa pomocniczego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów została ujęta planem finansowym, który łączy się z budżetem Kancelarii pozycją wpłaty z zysku do budżetu w kwocie 7 053 tys. zł, co stanowi 100,2% zarówno wpłaty ustalonej w ustawie budżetowej na 2001 r., jak jej przewidywanego wykonania.

Działalność produkcyjna i usługowa gospodarstwa pomocniczego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów obejmuje druk i kolportaż Dziennika Ustaw, Monitora Polskiego oraz innych wydawnictw Kancelarii, usługi transportowe i naprawcze taboru samochodowego, obsługę techniczną systemów łączności, usługi recepcyjne, hotelowe, wczasowo-rekreacyjne i konferencyjne oraz pełnienie funkcji inwestora lub inwestora zastępczego w inwestycjach własnych lub zleconych przez Kancelarię.³

W planie finansowym na 2002 r. przychody gospodarstwa pomocniczego ustalono na 157 900 tys. zł, co stanowi 98,5% przewidywanego wykonania tych przychodów w 2001 r. Zmniejszenie przychodów wynika ze spadkowej tendencji prenumeraty Dziennika Ustaw, Monitora Polskiego oraz innych wydawnictw wobec dostępności treści aktów prawnych w internecie, ze zmniejszenia liczby sprawozdań finansowych ogłaszanych w Monitorze Polskim „B” na skutek zmiany przepisów dotyczących obowiązku publikacji, wreszcie na skutek przewidywanego zmniejszenia skali usług świadczonych Kancelarii. Wydatki gospodarstwa pomocniczego w planie finansowym na 2002 r. ustalono w kwocie 125 700 tys. zł, co stanowi 98,1% przewidywanego ich wykonania w 2001 r. Wskaźnik ten kształtuje się niżej niż

³ Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Projekt budżetu na 2002 rok, część 16, Warszawa grudzień 2001 r., ss. 18-19.

wskaźnik relacji planowanych przychodów do ich przewidywanego wykonania, co świadczy o staraniach o zmniejszenie poziomu kosztów. W przewidywanym wykonaniu planu finansowego gospodarstwa pomocniczego na 2001 rok wydatki stanowią 79,9% przychodów, natomiast w projekcie planu na 2002 rok wydatki pochłaniają mniej, bo 79,6% przychodów.

2.7 W projekcie budżetu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów na 2002 r. figurują także plany finansowe środków specjalnych. Środek specjalny „Legislacja” tworzony jest z 30% przychodów osiąganych przez gospodarstwo pomocnicze z wydawania Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego. Przewidywane przychody z tego źródła wyniosą w 2002 r. 9 078 tys. zł, co po dodaniu 400 tys. zł przychodów z odsetek bankowych daje łączne przychody środka specjalnego w kwocie 9 478 tys. zł. Wydatki środka specjalnego „Legislacja” w planie na 2002 r. wynoszą 9 827 tys. zł i obejmują wydatki inwestycyjne związane z redagowaniem i wydawaniem Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego, wydatki na usprawnienie redagowania, wydawania i rozpowszechniania tych wydawnictw oraz wydatki na premie i nagrody dla pracowników kancelarii oraz pracowników Rządowego Centrum Legislacji, wykonujących zadania przewidziane w przepisach o środku specjalnym. Nadwyżka planowanych wydatków nad przychodami w kwocie 349 tys. zł zostanie pokryta z pozostałości środków z roku poprzedniego.

Plan finansowy na 2002 r. środka specjalnego „Pomoc dla powodzi z dopłat gier liczbowych” przewiduje jedynie wydatki ze środków pozostałych z lat poprzednich. Mają one wynieść 14 000 tys. zł i zaabsorbują całą pozostałość również środków specjalnych „Pomoc z darowizn dla powodzi” oraz „Odtworzenie mienia”.

2.8 Do projektu budżetu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów załączono projekt planu zatrudnienia i wynagrodzeń, który w ogólnych wskaźnikach przewiduje zmniejszenie liczby etatów o 5,8% i wynagrodzeń o 6,3% w stosunku do przewidywanego wykonania budżetu w 2001 roku.

3. W konkluzji podanych wyżej uwag można stwierdzić, że w omawianym projekcie budżetu na 2002 rok w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – dochody zostały ustalone w sposób realistyczny, z uwzględnieniem zmian organizacyjnych i zmian w podziale dochodów między różnymi jednostkami budżetowymi i z uwzględnieniem rysujących się zmian tendencji gromadzenia dochodów publicznych z różnych źródeł. Wydatki w tej części budżetu zostały zaplanowane nie tylko w sposób realistyczny, ale i oszczędny, z wyraźnym dążeniem do zmniejszania kosztów funkcjonowania państwa, jednak bez uszczerbku dla realizacji jego zadań i obowiązków.